

РЕШЕНИЕ

№ 35746

гр. София, 30.10.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 51 състав, в
публично заседание на 30.09.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Анета Юргакиева

при участието на секретаря Светла Гечева, като разгледа дело номер **6585** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване (КСО).
Образувано е по жалба на Л. Г. С., ЕГН [ЕГН], срещу Решение № 2153-21-140/22.05.2025г. на директора на ТП на НОИ С. - град, с което е оставена без уважение жалба срещу Разпореждане № [ЕГН] от 04.02.2025г. на ръководител „ПО“ в ТП на НОИ – С. град.

Жалбоподателката оспорва началната дата от която е отпусната пенсията, като се позовава на ЕР № 90283018/26.01.2024 г. на НЕЛК, с което се отменя решение на ТЕЛК и се връща за ново освидетелстване. Във връзка с определения процент – 100 % трайно намалена работоспособност за друго заболяване, жалбоподателката счита, че пенсията следва да бъде изчислена от дата, от която ѝ се определят 100% за онкологично заболяване. Моли решението на НОИ да бъде отменено и да бъде изменена началната дата на пенсията. В съдебното заседание жалбоподателката се явява и поддържа жалбата си лично, като в представени писмени бележки настоява, че пенсията ѝ следва да бъде изчислена от датата на подаване на заявлението в НОИ – 09.12.2024г.

Ответникът – директорът на ТП на НОИ С. – град, чрез упълномощен юрисконсулт оспорва жалбата. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Съдът, след като се запозна с жалбата и доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства, установи следното:

С Експертно решение № 1393/11.06.2018 г. (л.17) на Л. С. са определени 20% трайно намалена работоспособност с дата на инвалидизация 18.03.2018 г. Водещата диагноза е „друга първична коксартроза“.

С Експертно решение 90923/20.06.2023 г. след преосвидетелстване на жалбоподателката за същото заболяване са определени 34% вид и степен на увреждане. След обжалване пред НЕЛК решението е отменено с ЕР № 90283/26.01.2024 г. и с указания за ново освидетелстване.

На 18.10.2024 г. жалбоподателката е подала заявление – декларация вх. № 222024101866538 (л.104) за освидетелстване за определяне на трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане. Издадено е ЕР 93515/14.11.2024 г., с което е определена 100% вид и степен на увреждане, с посочена водеща диагноза „злокачествено новообразувание на яйчника“ и дата на инвалидизация 13.03.2018 г.

На 23.01.2024г. Л. С. е подала заявление за отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст вх. № 2113-21-353/23.01.2024 г. (л.32), към което е представила и необходимите документи.

До жалбоподателката е било изпратено уведомително писмо изх. № 2113-21-353/05.2024г. (л.63), в което е посочено, че към датата на подаване на заявлението не достига осигурителен стаж за придобиване право на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст в размер на 2 години 01 месеца и 15 дни, във връзка с което до изтичане на 14-дневен срок от получаване на уведомлението следва да внесе сума в размер на 4 710.61 лв. за недостигащ стаж, като е указано, че при невнасяне ще бъде постановено разпореждане за отказ.

С Разпореждане № [ЕГН]/48/25.06.2024 г. (л.65) е отказано отпускането на исканата пенсия с мотив, че няма данни за внесени осигурителни вноски за недостигащ стаж по чл. 9а, ал. 2 КСО за придобиване на право на пенсия по чл. 68, ал .1 и 2 КСО.

Разпореждането е обжалвано по административен ред, като с Определение № 2153-21-247/02.10.2024 г. (л.88) жалбата на Л. С. е оставена без разглеждане като просрочена и производството е прекратено. Определението е връчено на 16.11.2024 г. (л.90), като няма данни да е било обжалвано.

На 09.12.2024г. жалбоподателката е подала Заявление за отпускане на пенсия вх. № 2112-21-7226 (л.95), с което поискала да ѝ бъде отпусната лична пенсия за инвалидност.

С Разпореждане № [ЕГН]/05.02.2025 г. (л.115) е отпусната пенсия за инвалидност в размер на 667.66 лв. В него е посочено, че на жалбоподателката е зачетен осигурителен стаж до датата на инвалидизиране (13.03.2018 г.) 29 години 00 месеца и 4 дни, а след датата на инвалидизиране 6 г. 01м. и 06 дни. Пенсията е отпусната от датата на заявлението за освидетелстване. В разпореждането е посочено, че осигурителен стаж за времето от 27.12.2000 г. до 27.12.2000 г., от 24.11.2004 г. до 17.05.2005 г. и от 17.05.2005 г. до 01.08.2007 г., не се включва в общата продължителност на осигурителния стаж, тъй като не е заверен съгласно действащия към датата на заверката нормативен акт. Посочено е също така, че за периода 11.12.2003 г. до 10.01.2004 г. е начислена минимална работна заплата за страната, тъй като липсват данни в регистъра на осигурените лица.

Разпореждането е обжалвано пред директора на ТП на НОИ С. град, който с Решение № 2153-21-140/22.05.2025г. е отхвърлил жалбата. Решението е връчено на 30.05.2025 г. (л.151).

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е допустима, а по същество е основателна.

Съгласно чл. 117, ал. 1, т. 2, б. „а“ КСО разпорежданията за отказ или за неправилно определяне или изменение и за прекратяване на пенсиите, добавките и компенсациите към тях се обжалват пред ръководителя на съответното териториално поделение на НОИ. Съгласно чл. 117, ал. 3 КСО ръководителят на териториалното поделение се произнася по жалбите или исканията с мотивирано решение в едномесечен срок от получаването им. С оглед цитираната разпоредба оспореното решение е издадено от компетентен орган (Заповед №1712/17.08.2015 г. – л. 150), при спазване на изискуемата от закона форма, като са изложени подробно мотивите, обусловили

отхвърляне на жалбата. Предвид приложената на л. 116 Заповед № 1015-21-247/04.12.2018г. на директора на ТП на НОИ С. - град, от компетентен орган е издадено и потвърденото с решението разпореждане.

Условията за отпускане на пенсия за инвалидност поради общо заболяване са регламентирани в Раздел II на Глава Шеста от Кодекса за социално осигуряване. Съгласно чл. 71 лицата имат право на пенсия за инвалидност, когато са загубили напълно или частично работоспособността си завинаги или за продължително време. Пенсия за инвалидност се определя на лица с 50 и над 50 на сто трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане /чл.72/.

В конкретния случай с ЕР № 93515/14.11.2024 г. на жалбоподателката са определени 100 % вид и степен на увреждане. Видно от разпоредбата на чл.73,ал.1 КСО, правото на пенсия за инвалидност поради общо заболяване се поражда от датата на инвалидизирането. В настоящия случай посочената в решението на ТЕЛК дата на инвалидизирането е 13.03.2018г. и. Няма данни и твърдения по делото, че ЕР № 93515/14.11.2024 г. е обжалвано от жалбоподателката относно датата на инвалидизирането, поради което следва да се приеме, че решението е влязло в сила с посочената в него дата на инвалидизиране, която е обвързваща за пенсионния орган.

Съгласно чл. 94, ал. 1 КСО, пенсиите и добавките към тях се отпускат от датата на придобиване на правото, ако заявлението с необходимите документи е подадено в 2-месечен срок от тази дата. Ако документите са подадени след изтичане на 2-месечния срок от придобиване на правото, пенсиите и добавките към тях се отпускат от датата на подаването им.

Алинея 3 на чл.94 КСО предвижда, че извън случаите по ал. 1 пенсия за инвалидност и/или добавка за чужда помощ се отпуска от датата на подаване от лицето на заявление-декларация до териториалната експертна лекарска комисия (ТЕЛК), но не по-рано от датата на инвалидизиране, ако необходимите документи за пенсиониране са подадени в териториалното поделение на Националния осигурителен институт в едномесечен срок от изтичане на срока за обжалване на експертното решение на ТЕЛК или на Националната експертна лекарска комисия (НЕЛК) по отношение на правоимащото лице.

В случая, предвид посочената дата на инвалидизиране, която е значително по –рано от датата на решението на ТЕЛК / 14.11.2024г./, обективно не би могло заявлението да бъде подадено в двумесечния срок от тази дата, следователно хипотезата на чл.94, ал.1, изр. първо КСО е неприложима. В тази връзка, пенсията не може да бъде отпусната от датата на придобиване на правото (13.03.2018 г.), поради неподадено заявление за пенсиониране в 2 месечен срок от тази дата.

С оглед на това и доколкото документите са представени след изтичане на два месеца от придобиване на правото, остава неясно защо органите на НОИ не са приложили хипотезата на чл.94, ал.1, изр. второ КСО и пенсията не е отпусната от датата на подаването на документите – 09.12.2024г., както претендира жалбоподателката, а са приложили чл.94, ал.3 КСО и пенсията е отпусната от датата на заявлението за освидетелстване - 18.10.2024г. (л.104). В самото решение на директора на ТП на НОИ е посочено, че по чл.94, ал.1, втората хипотеза включва случаите, когато „двумесечният срок от датата на пораждаване на правото е пропуснат, независимо от причините, които са правноирелевантни, и заявлението с необходимите документи е подадено след изтичането на този, определен в чл.94, ал.1 от КСО срок“. Именно такъв е настоящият случай, като пенсионният орган не е обосновал по никакъв начин неприлагането на тази хипотеза.

На следващо място, необходимо е да се посочи, че разпоредбата на чл.94, ал.3 КСО изисква документите в НОИ да са подадени в едномесечен срок от изтичане на срока за обжалване на експертното решение на ТЕЛК. В конкретния случай е безспорно по делото, че ЕР 93515/14.11.2024 г. е получено от жалбоподателката на 27.11.2024 г., а срокът за обжалване,

регламентиран в чл. 112, ал. 1, т. 3 от Закона за здравето, е 14-дневен, т.е. до 11.12.2024 г. От тази дата започва да тече и едномесечният срок по чл. 94, ал. 3 от КСО, а заявлението за пенсиониране е подадено преди това - на 09.12.2024г. Прилагането на чл.94, ал.3 КСО не може да се обоснове с аргумента, че това е по-благоприятната за лицето хипотеза, тъй като подаването на заявлението-декларация до ТЕЛК предшества подаването на документите за отпускане на пенсията, в резултат на което пенсията се отпуска от по-ранна дата. Това не във всички случаи се явява по-благоприятно за лицето, предвид изчисляването на размера на пенсията в зависимост от индивидуалния коефициент и средномесечния осигурителен доход за страната, чиито стойности се променят във възходяща посока, т.е. в последващите /по-късни/ периоди са по-високи.

Относно изложеното от жалбоподателката твърдение, че решението на ТЕЛК, с което ѝ е определена 100% трайна неработоспособност, е издадено с оглед диагнозата за злокачествено заболяване /водеща диагноза „злокачествено новообразувание на яйчника“/, а ТЕЛК не се е произнесла след решението на НЕЛК, с което е отменено ЕР 90923/20.06.2023 г. на ТЕЛК и върнато за ново освидетелстване, то принципно я вярно, но в това последно решение ТЕЛК е разгледала и е взела предвид всички заболявания на лицето, в това число заболяването, за което е следвало да бъде преосвидетелствана. Във всички случаи обаче евентуалните пропуски или грешки на органите на медицинската експертиза не могат да се разглеждат или отстраняват нито от органите на НОИ, нито от съда в настоящото производство.

Основателни са обаче възраженията на жалбоподателката за незачетен осигурителен стаж. Според решението на директора на ТП на НОИ, длъжностното лице по „ПО“ не е зачело осигурителен стаж за периодите 22.11.2004г. – 16.05.2005г. от осигурител „Силмекс“ ЕООД и 17.05.2005г. – 01.08.2007г. от осигурител „МТТ Технолоджи“ ЕООД, като е посочено, че „причините за това са обективирани в мотивите на Определение № 2153-21-247 от 02.10.2024г.“ С цитираното определение е оставена без разглеждане жалбата на Л. Г. С. срещу Разпореждане № [ЕГН] от 25.06.2024г. Действително, в определението е посочено, че със служебни доклади изх. № 4009-21-796/12.09.2024г. и изх. № 2113-21-353/31.05.2024г. е установено, че не могат да се потвърдят цитираните периоди за осигурителен стаж. Това обаче не е основание за незачитане на стажа. Съгласно чл.37 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС), за осигурителен стаж се зачита времето, за което са били дължими или внесени осигурителни вноски за лицата по чл. 4, ал. 1 и ал. 3, т. 5 и 6 КСО. Съгласно чл.40 от НПОС, осигурителният стаж се установява с данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 КСО, с трудови, служебни, осигурителни книжки и с документ по утвърден образец. В случая за удостоверяване на стажа при посочените осигурители жалбоподателката е представила трудова книжка, трудов договор и допълнително споразумение, заповед за прекратяване на трудовото правоотношение и удостоверение, предназначено за банка ДСК. С оглед представените документи, които органите на пенсионното осигуряване не са оспорили, съответно не са доказали, че жалбоподателката за процесните периоди не е била осигурено лице, следва да се приеме, че незаконосъобразно не е зачетен стаж за периодите 22.11.2004г. – 16.05.2005г. и 17.05.2005г. – 01.08.2007г.

Предвид всичко изложено дотук, оспореното решение на директора на ТП на НОИ се явява незаконосъобразно и следва да бъде отменено, а преписката да се върне на компетентния орган за ново произнасяне съобразно дадените указания.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ и чл. 173, ал.2 от АПК, Административен съд София - град, Трето отделение, 51-ви състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ по жалбата на Л. Г. С. Решение № 2153-21-140/22.05.2025г. на директора на ТП на НОИ С. - град, с което е оставена без уважение жалба с вх. № 1012-21-540 от 09.05.2024г. срещу Разпореждане № [ЕГН] от 04.02.2025г. на ръководител „ПО“ в ТП на НОИ – С. град.

ВРЪЩА преписката на директора на ТП на НОИ С. – град за ново произнасяне съгласно дадените указания по тълкуването и прилагането на закона.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от получаването му.

СЪДИЯ: